

8 arkadaşının, Jandarma Genel Kumandanlığı kadrolarında vazifeli subay, assubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personel fazla mesai ücreti karşılığı fazla mesai ücreti verilmesi hakkında kanun teklifinin yeniden gözden geçirilmek üzere komisyona geriverilmesine dair önergesi (2/137)

BAŞKAN — Efendim; Bütçe Komisyonu Sözcüsü arkadaşımızın bir takriri var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin bir defa görüşülecek maddeleri arasında 1 neı sırada Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 8 arkadaşının Jandarma Genel Kumandanlığı kadrolarında vazifeli subay, assubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personele fazla mesai karşılığı mesai ücreti verilmesi hakkındaki kanun teklifinin, yeniden gözden geçirilmek üzere komisyona geriverilmesini arz ve teklif ederim.

Millet Meclisi Bütçe Ko.

Sözcüsü

Ordu

A. Hikmet Onat

BAŞKAN — Tasarının geriverilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyen-

ler... Tasarının geriverilmesi kabul olunmuştur.

Kanun tasarısı ve tekliflerinin sözlü sorulardan evvel görüşülmesi hakkında önergeler vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Kanun tasarısı ve tekliflerinin sözlü sorulardan önce görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Sakarya

Yusuf Ulusoy

Millet Meclisi Başkanlığına

Kanun tasarılarının sözlü sorulardan evvel görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Eskişehir

Celâlettin Uzer

Yüksek Başkanlığa

Kanun tasarısı ve tekliflerinin sözlü sorulardan evvel görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Tokat

Sabahattin Baybura

BAŞKAN — Kanun tasarısı ve tekliflerinin sözlü sorulardan evvel görüşülmesi hakkında olan bu üç önergeyi tasvibinize arz ediyorum. kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oya sunulan husus için reylerini kullanmayan arkadaşlar varsa lütfen isticlal buyursunlar.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türk vatandaşlarının T. B. M. Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesiyle karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu (2/253) (S. Sayısı : 213 e ek) (1)*

BAŞKAN — Bir önerge vardır, okuturuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin bir defa görüşülecek işleri maddesinin 20 neı maddesinde yer alan Türk vatan-

(1) 213 e ek Sıra Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

daşlarının T. B. M. M.' ne dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesiyle karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi hakkındaki Cumhuriyet Senatosu tezkeresiyle Anayasa Komisyonu raporunun T. B. M. M. Dilekçe Karma Komisyonunun önümüzdeki 1 kasım dan itibaren seçilerek göreve başlayabilmesi için diğer kanun tasarısı ve tekliflerinden önce görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Anayasa Komisyonu adına

Sözcü

İstanbul

Coşkun Kırca

BAŞKAN — Takriri muttali oldunuz. Tasvibinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

C. Senatosu Başkanlığı yazısını ve Anayasa Komisyonu raporunu okuyoruz.

25 . 6 . 1962

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 25 . 6 . 1962 tarih ve 2/253 - 2265 - 10378 sayılı yazınıza karşılıktır.

Türk vatandaşının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi Cumhuriyet Senatosunun Genel Kurulunun 20 . 9 . 1962 tarihli 85 nci Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmiş ve ilişkide sunulmuştur.

Saygılarımla.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı Y.
İ. Şevki Atasagun

Anayasa Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu 10 . 10 . 1962
Esas No. : 2/253
Karar No. : 44

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuz, 3 Ekim 1962 günkü Birleşiminde, İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanması hakkında kanun teklifiyle ilgili olarak Millet Meclisince kabul edilmiş olan metin üzerinde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikleri görüşerek aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır.

1. — Millet Meclisince kabul edilmiş olan metinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunun onsekiz milletvekili ile yedi Cumhuriyet Senatosu üyesinden kurulması ön görülmüş idi. Bu sayılar da, her iki Yasama Meclisinin karşılıklı oranlarına göre tesbit edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikte ise, bu Karma Komisyonun onikişer milletvekili ile Cumhuriyet Senatosu üyesinden kurulması ön görülmektedir.

Komisyonumuz, bu değişikliğin her hangi bir objektif esasa dayandırılmıyacağı kanısındadır. Gerçekten, Anayasanın 94 ncu maddesinde de,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun kuruluşunda her iki Yasama Meclisinin karşılıklı oranları esas olarak alınmıştır.

Bu itibarla, komisyonumuz, Cumhuriyet Senatosunun değiştirdiği şekilde 1 nci maddenin Millet Meclisi Genel Kurulunca benimsenmemesinin uygun olacağı kanaatindedir.

BAŞKAN — Anayasa Komisyonunun okunan raporu ile birinci maddesini tensibinize arz edeceğim :

C. Senatosunca, değiştirilen birinci maddenin benimsenmemesi hususunu komisyon karara bağlamış ve Heyeti Aliyenize tavsiye etmiştir. Benimsenmemesi hususunu tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Benimsenmemesi kabul edilmiştir.

2. — Komisyonumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanındaki muhtelif makamların bölünüşü bakımından Cumhuriyet Senatosunca 4 ncü maddede yapılmış olan değişikliğin benimsenmesinin uygun olacağı kanaatindedir.

BAŞKAN — İkinci maddenin benimsenmesi hususunu reye arz ediyorum. Kabul buyuranlar... (Anlaşılmadı, sesleri, «benimsenen nedir?» sesleri)

Efendim, rapor dağıtılmış. Mamafih, maddeyi tekrar okutayım :

(4 ncü madde hakkındaki Anayasa Komisyonu mütalâası tekrar okundu.)

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Yanlış okundu, 213 e ek vesikada C. Senatosunun değiştirdiği madde vardır, zannediyorum arkadaşlarımızın öğrenmek istedikleri o madde olacaktır.

BAŞKAN — Şimdi C. Senatosunun değiştirdiği 4 ncü maddeyi okutuyorum :

Başkanlık Divanı

MADDE 4. — Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, bir Başkan, bir Başkanvekili, iki sözcü ile iki kâtipten kurulur. Başkan ve Başkanvekili, Karma Komisyona aynı Meclis tarafından seçilmiş olan üyeler arasından seçilemezler. İki sözcüden biri ile iki kâtipten biri, Karma Komisyona Cumhuriyet Senatosu tarafından seçilmiş olan üyeler arasından seçilirler. Başkanlık Divanı seçimi, Karma Komisyon üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla yapılır.

BAŞKAN — Evvelce okuduğumuz komisyonun ikinci mütalâasından anlaşıldığına göre C. Senatosunun bu değişikliğini komisyon kabul ediyor. Kabul buyurulduğu takdirde müspet rey verirsiniz, kabul edilmediği takdirde menfi rey verirsiniz. Oylarınıza sunuyorum... Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. C. Senatosunca yapılan değişiklik benimsenmiştir.

Müsaade buyursanız, arkadaşlar okudukları metinleri hâfızalarında tutamadıkları anlaşıyor, safahatına tamamıyla vukuf peyda edebilmeleri için arzu buyurulursa, Millet Meclisinin kabul ettiği metni, C. Senatosunun değiştirişini ve Anayasa Komisyonunun mütalâasına ait maddeyi sırasıyla okutup ondan sonra reylerinize sunayım.

Oylarını kullanmayan arkadaşlar var mı, efendim?

Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Komisyonun üçüncü maddesini okuyoruz.

3. — Cumhuriyet Senatosunun 9 neu maddede yaptığı değişikliğe göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunun kararına itiraz eden eğer bir Cumhuriyet Senatosu üyesi ise, bu takdirde, konu önce Cumhuriyet Senatosunda görüşülecek ve sonra Millet Meclisine gelecektir; bu takdirde, Millet Meclisinin alacağı karar bâzı şartlarla kesin olacaktır. Bu değiştirişe göre, eğer itiraz eden bir milletvekili ise, konu önce Millet Meclisinde görüşülerek ve sonra Cumhuriyet Senatosuna gidecektir; bu takdirde, Cumhuriyet Senatosunun alacağı karar bâzı şartlarla kesin olacaktır.

Millet Meclisince kabul edilmiş olan metinde, itiraz eden ister Cumhuriyet Senatosu üyesi, ister milletvekili olsun, nihai karar için konu en sonda Millet Meclisine getirilmektedir. Bunun gerekçesi de, dilekçeler hakkında alınacak teşriî kararların yürütme organını ve idareyi bağlayıcı kuvveti bulunmaması ve kendiliğinden kabili tatbik olmaması muvacehesinde, yürütme organını bir dilekçe hakkındaki teşriî kararı icra etmeye mecbur etmek için yasama organının elinde mevcut tek çarenin murakabe yollarını kullanmak olduğu ve bu bakımdan da, Millet Meclisinin gensoru yoluyla en kuvvetli imkân elinde tuttuğu mülâhazası olmuştur. Komisyonumuz, bu gerekçeden ve onun gerektir-

diği hal şeklinde vazgeçilmesi için hiçbir sebep görememektedir.

Bundan başka, Cumhuriyet Senatosunun değiştirişinde, aynı dilekçe hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunca alınan bir karara hem bir milletvekilinin, hem de bir Cumhuriyet Senatosu üyesinin itiraz etmesi halinde, hangi yasama meclisinin konuyu daha önce mütalâa edeceği hususu tamamiyle boş bırakılmaktadır. Bu boşluğun ise, tatbikatta büyük bir keşmekeşe yol açacağı şüphesizdir.

Bütün bu sebeplerle, Komisyonumuz, 9 neu maddede Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliğin Millet Meclisi Genel Kurulunca benimsenmemesinin uygun olacağı kanısındadır.

BAŞKAN — Şimdi efendim, C. Senatosunca tanzim edilmiş olan 9 neu maddenin okunmasına lüzum görüyor musunuz? (Lüzum yok sesleri)

O halde Anayasa Komisyonunun maddesi C. Senatosunun değiştirdiği 4 neu maddenin benimsenmemesi mahiyetindedir.

Bu maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. C. Senatosunun yaptığı değişiklik benimsenmemiştir.

4. — Komisyonumuz, 10 neu maddedeki değişikliğin benimsenmemesi gerektiği kanısındadır.

BAŞKAN — Şimdi C. Senatosunca değiştirilen 10 neu madde şeklinin Anayasa Komisyonu benimsenmemesi kararındadır. Bunu takdirinize arz ediyorum. Benimsenmemesini kabul buyuranlar... Etmeyenler... Benimsenmemesi kabul edilmiştir.

5. — Cumhuriyet Senatosu, 12 nei maddede de, 9 neu maddede yapmış olduğu değişikliğe mütenazır bir değişiklik yapmıştır.

Komisyonumuz, işbu raporunun 3 neu maddesindeki aynı gerekçelerle, bu değişikliğin de, Millet Meclisi Genel Kurulunca benimsenmemesinin uygun olacağı kararındadır.

BAŞKAN — C. Senatosunun 12 nei maddesinin de benimsenmemesi hususunu komisyon karara bağlamış, benimsenmemesi muvafık olacaktır, diyor.

Benimsenmemesi hususunu tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Benimsenmemesi kabul olunmuştur.

6. — Cumhuriyet Senatosu, 13 neu madde-

nin 1 nci fıkrasına, «Vekilin avukat olmasının şart olmadığına» dair bir ilâve yapmıştır.

Komisyonumuz, bu maddede Cumhuriyet Senatosunca yapılmış olan değişikliğin Millet Meclisi Genel Kurulunca benimsenmesinin uygun olacağı kanısındadır.

Özel af dilekçeleri

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve sıhrî hısımları, kanuni mümesilleri veya vekilleri tarafından verilebilir. Vekilin Avukat olması şart değildir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonea dikkate alınacak değerde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu tasarısı hazırlıyarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı Anayasanın 92 nci maddesi gereğince muamele görür.

BAŞKAN — C. Senatosunun 13 ncü maddesinin benimsenmesi hususunu Komisyon kabul etmiş ve Heyeti Aliyenize tavsiye ediyor.

Benimsenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kaabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Benimsenmesi hususu kabul olunmuştur.

7. — Komisyonumuz, geçici maddedeki değişikliğin benimsenmesini uygun görmektedir.

İlk Karma Komisyonun seçimi

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde birinci maddede derpiş edilen Karma Komisyonun seçimi her iki Yasama Meclisinde tamamlanır.

Bu kanunun yayımı Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatil zamanına raslarsa, seçim, tatilin sona ermesinden itibaren aynı süre içinde yapılır.

BAŞKAN — C. Senatosunca tanzim edilen geçici maddeyi Anayasa Komisyonu kabul ediyor ve Heyeti Aliyenize de kabulünün muvafık olacağını bildiriyor.

Bunu tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, Anayasanın 92 nci maddesinin 5 nci fıkrası reyî âlinize iktiran etmiş olan benimsenmiyen maddeler için bir Karma Komisyon teşkilini âmirdir.

Bu fıkrayı bir defa okuttuktan sonra bir Kar-

ma Komisyon seçilmesi hususu hakkındaki teklifi reyinize arz edeceğim :

«Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosundan gelen metni benimsenmezse, her iki Meclisin ilgili komisyonlarından seçilecek eşit sayıdaki üyelerden bir Karma Komisyon kurulur. Bu komisyonun hazırladığı metin Millet Meclisine sunulur. Millet Meclisi, Karma Komisyonea veya Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendince, hazırlanmış olan metinlerden birini olduğu gibi kabul etmek zorundadır. Cumhuriyet Senatosunda üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kabul edilmiş olan madde değişikliklerinde, Millet Meclisinin kendi ilk metnini benimsemesi için, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oy gereklidir. Bu halde açık oya baş vurulur.»

BAŞKAN — Şimdi efendim, Anayasanın 92 nci maddesinin okuttuğum fıkrası mucibince, bir Karma Komisyon teşkili lâzımgeliyor. Bu hususta da bir takrir vardır, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Karma Komisyon için Anayasa Komisyonunca 6 üye seçilmesini arz ve teklif ederim.

Anayasa Komisyonu
Sözcüsü
İstanbul
Coşkun Kırca

BAŞKAN — Anayasa Komisyonundan 6 üyenin seçilmesi hususundaki bu takriri tasvibinize supuyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu da aynı şekilde bu Karma Komisyona 6 üye seçecektir. Eğer tensip buyurursanız, Meclisimiz yapılacak üye seçimini Anayasa Komisyonumuza bırakalım; bunu kendi aralarında yapsınlar. Muvafık mı? (Muvafık sesleri)

2. — 7129 sayılı Bankalar Kanununa ek kanun tasarısı ile 7129 sayılı Bankalar Kanununun 47 nci maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarıları ve Ticaret, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/162, 1/192) (S. Sayısı : 317) (1)

BAŞKAN — Maliye Bakanı burada mı? (Bu-

(1) 317 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.